

Stöd för barn med neuropsykiatriska utmaningar

Småbarnsstadiet 1 5 6

KÄNNETECKNAS AV: En utvecklingsspurts inom hjärnans emotionella, kognitiva-språkliga, sociala och motoriska område.

RELEVANTA UTVECKLINGS-PSYKOLOGISKA HELHETER:

- Självreglering
- Självutforskande
- Kognitiv & emotionell utveckling

I största allmänhet kan man använda sig av dessa områden för att upptäcka specifika sammanhang där barnet upplever motgångar, oberoende om barnet ifråga visar tecken eller ej. (Teeter 2004)

”Barn skall bemötas som jämlika individer och de skall ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva.”

Finlands grundlag (731/1999)

POJKBARNET:

- utvecklar kopplingar mellan hjärnhalvorna var för sig
- hanterar spatial information bättre
- använder sig av kroppen för att hantera yttre stimuli.

FLICKEBARNET:

- utvecklar kopplingar inom båda hjärnhalvorna samtidigt
- hanterar omgivningen komplexa helheter kognitivt
- kan anpassa sig till omgivningens turbulens mera effektivt. (Borg Skoglund 2022 s. 22–23)

Tecken på ADHD utvecklas redan i 3–4 års åldern och symtomen blir tydligare desto äldre barnet blir (Teeter 2004). ADHD är vanligare hos pojkar och undertypen ADD är vanligare hos flickor (Rintahaka 2017).

Ju mer press som placeras på barnet desto flera blir observationerna från vuxna kring barnets svårigheter med uppmärksamheten, hyperaktiviteten och impulsiviteten (Teeter 2004).

Jämlikhet & Jämställdhet 4 5

ADHD: Attention Deficit Hyperactivity Disorder

ADD: Attention Deficit Disorder

Det finns en specifik undertyp av ADHD som kallas för ADD det vill säga Attention Deficit Disorder. ADHD är även den vanligaste neuropsykiatriska störningen hos barn och unga. (Rintahaka 2017)

Som begrepp handlar jämlikhet och jämställdhet om demokratiska rättigheter och är språkligt väldigt lika.

JÄMLIKHET: är en del av de mänskliga rättigheterna och betyder att alla människor är lika värda, oavsett var man bor eller vem man är. Funktionsvariation, ålder, hudfärg och kön är några aspekter av många fler som tillhör jämlikhetens omfattning.

JÄMSTÄLLDHET: innebär olika villkor och möjligheter som är lika oavsett kön eller personlig bakgrund. (Odenbring 2014)

Lågaffektivt bemötande 2 3 7

Oavsett världsdel, var människans ansikte skapat till att uttrycka känslor. Därför har människan utvecklat tolkningsförmågan och förståelsen för medmänniskornas känslouttryck och därmed bemästra sitt agerande och/eller reagerande. Detta kallas för affekter eller känslor. (Edfelt 2019)

För barn är vuxna modeller för självreglering och smittar därför barnen med deras känslotillstånd. Barnet speglar de vuxnas självreglering samt följer deras exempel i olika situationer. (Trogen u.ä.)

Därför är det viktigt att de vuxna är medvetna om att affektsmitta påverkar alla. Och att det i varje barngrupp finns individer som enklare än andra påverkas av den oberoende om de visar tecken på neuropsykiatrisk funktionsvariation. (Jahn 2020)

LÅGAFFEKTIVT BEMÖTANDE: ett sätt att möta andra individer i vardagen, och att interagera sinsemellan på ett känslomedvetet sätt. (Edfelt 2019)

Detta innebär att de vuxna behöver vara medvetna om sin självreglering då de antingen lugnar ner eller förvärrar en konfliktsituation. Lågaffektivt bemötande kan man använda som verktyg tillsammans med andra metoder inom verksamheten då man som vuxen handleder barngruppen. (Edfelt 2019)

Verktyg 3

VISUELLT STÖD: Stödteknik som kan användas med enskilda barn samt i grupsituationer.

Teknikerna kan användas som en beskrivelse av verksamheten eller ett kommunikationsstöd för att skapa förståelse, struktur och överblick av olika vardagliga sammanhang. (Jahn et.al. 2020)

VAD-GÖRA-STÖD: Kan genomföras på olika sätt t.ex. som en översikt av dagsschemat eller på veckans specialhändelser. (Jahn et.al. 2020)

SAMTALSMATTAN: Fungerar som stöd för barn med eventuella kommunikationssvårigheter. **Exempel:** Kan förverkligas på ett större papper, där man kan placera kort med symboler. Symboler kan spegla barnets känslor eller åsikter. (Jahn et.al. 2020)

Barnens kunskap om den närmsta framtida verksamheten och alternativ på aktiviteter inom verksamheten skapar trygghet hos barn.

Projektbeskrivning & vidare information

Vårt examensarbete kommer att landa innanför ämnet Hållbar småbarnspedagogik med fokus på jämställdhet och likabehandling inom småbarnspedagogiken i relation till neuropsykiatriska funktionsvariationer. Vi har valt i vårt examensarbete att fokusera på ADHD men verktygen ovan kan även tillämpas på andra neuropsykiatriska funktionsvariationer. Mera djupgående information kan man hitta via QR-koderna vid de ovanstående rubrikerna. QR-koderna kommer i samma ordning som källorna.

KÄLLOR FINNS PÅ BAKSIDAN ►

Källor:

Borg Skoglund, L. & Skoglund, L. B. 2020. *Adhd: Från duktig flicka till utbränd kvinna*. Första utgåvan. Natur & Kultur, Stockholm.

Edfelt, D, 2019, *Utmaningar i förskolan: Att förbygga problemskapande beteende*. Gothia Fortbildning, Stockholm.

Finlands grundlag. 731/1999. Tillgänglig: <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=jämställdhet#L2P6> Hämtad: 10.6.2022

Jahn, C., Reuterswärd, M., Edfelt, D. & Sjölund, A. 2020. *Autism och ADHD i fritidshemmet: Tydliggörande pedagogik*. Natur & Kultur, Stockholm.

Teeter, P, 2004, *Behandling av AD/HD – ett utvecklings psykologiskt perspektiv*. Studentlitteratur AB, Lund.

Trogen, T. U.å, erityisvoimia.fi. *Näin autat lasta itsesäätelyyn*. Tillgänglig: <https://erityisvoimia.fi/kuormituksen-vahentamisen-keinot/nain-autat-lastat-itsesaatelyyn/> Hämtad: 17.6.2022

Odenbring, Y. 2014. *Barns könade vardag: Om (o)jämställdhet i förskola, förskoleklass och skola*. Liber AB, Stockholm.

Rintahaka, P. 2017, adhdutuksi.fi. *ADHD hos barn och ungdomar*. Tillgänglig: https://adhdutuksi.fi/wp-content/uploads/2018/08/ADHD-hos-barn-och-ungdomar_SE_2_2018_web.pdf Hämtad: 25.10.2021